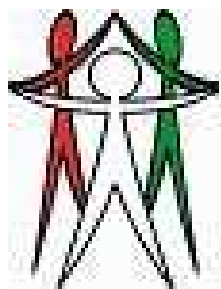

A KÁPB őszi tevékenysége

A magyarországi Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) 2009. október 21–23-án részt vett a az európai szintű Textil és Ruházati Ágazati Párbeszéd Bizottságok Brüsszelben tartott munkabizottsági ülésén, amelyen a KÁPB két társelnöke, Keleti Tamás és Tomor János vett részt. A munkabizottság által megvitatott kérdések magyar szempontból is érdekesek és fontosak voltak.

Európai Obszervatóriumok

Az egyik aktuális kérdés az Európai Obszervatóriumok Hálózatának kialakítása. A szociális partnerek az alapprojekt célkitűzéseinek nyomán követése érdekében új pályázatot nyújtottak be, amelynek célkitűzése már meglévő és funkcionáló obszervatóriumok összekapcsolása, valamint az újonnan alakulók bekapcsolása a rendszerbe. Az obszervatóriumok mind a textil-, ruházati-, mind pedig a bőripari ágazatra vonatkoznak.

Szerkezeti átalakulásokról, változások

Tárgyalt a munkabizottság a hozzá tartozó ágazatokban végbemenő szerkezeti átalakulásokról, változásokról is. Ezek előrejelzésére még 2006-ban indult el egy projekt, amelynek befejeztével az EU szociális partnerek 2008-ban elfogadták az ajánlásaikat.

Néhány jellemző textil-textilruházati adat a 2008. évről:

- Forgalom: 198,2 milliárd € (-5,6%)
- Beruházás: 5,8 milliárd € (-9,7%)
- Hozzáadott érték: kb. 60 milliárd €
- Foglalkoztatottak száma: 2,35 millió fő (-6,8%)
- Vállalatok száma: kb. 160 000 (-4,0%)

A krízis hatásai:

- gyenge belső piac,
- az exportpiacok visszaesése, bezárulása.
- az ágazat „hitelszűkével” (credit crunch) küzd.

Gyorsadatok a 2009. év első félévéről:

- a termelés a textiliparban 21,3 %-kal, a ruházati iparban 11,8 %-kal esett vissza,
- a rendelések száma a textiliparban 21,4 %-kal, a ruházati iparban 17,9 %-kal csökkent,
- a foglalkoztatás a textiliparban 13,3 %-kal, a ruházati iparban 12,8 %-kal maradt el az előző évtől,
- az Európai Unió kívüli export mind a ruházati, mind pedig a textiliparban 17,8 %-kal esett vissza,
- a kiskereskedelmi eladások mindkét ágazatban 0,2 %-kal csökkentek.

A szerkezetátalakítással illetve a változások előrejelzésével kapcsolatosan a partnerek a következő ajánlásokat fogalmazták meg:

- Az ágazat imidzsének növelése: fontos a kapcsolattartás az iskolákkal, egyetemekkel, a jövőbeni munkavállalók foglalkoztatása és foglalkoztathatósága érdekében. A munkavállalók számára fontos előrevetíteni a karrierlehetőség útvonulát.

- Innováció elősegítése: a jó gyakorlatok terjesztése pozitív hatású.
- Az oktatás és szakképzés területén a karrierlehetőségek nyomán követése szempontjából már a technikai iskolákban fontos a fiatalok előtt vonzóvá tenni az ágazatban rejlő lehetőségeket. Az ágazatban már dolgozó munkaerő részére fontos a foglalkoztathatóság növelése.
- A minőségi szociális párbeszéd felépítése, kiépítése őszinte és mindent átfogó információcserét feltételez. Ezeket az információkat a felek időben és kölcsönös tárgyalási szándékkal veszik kézbe.
- A foglalkoztathatóság fejlesztése érdekében pilóta projekteken keresztül igen nagy lehetőségek mutatkoznak a cél megvalósítása érdekében.
- A gyors és hirtelen bezárások elkerülésére a vállalatoknak szerkezetátalakítással kapcsolatosan minden lehetséges alternatívát meg kell vizsgálniuk, mielőtt döntést hoznak. Döntésüket az összes érintett féllel együttműködve kell meghozniuk. Tárgyaló félként a helyi hatóságok szerepe sem kizárt.
- Segítségnyújtás a kis- és közepes méretű vállalkozásoknak: a szerkezetátalakítás területén a források szerzésének fontossága kiemelkedő. Klaszterek létrehozása maximalizálni tudja az ágazat forrásainak eszközállományát.
- Tiszta, világos szinergiákat szükséges beiktatni a politikai, jogi szabályozási, vállalkozói és pénzügyi szinteken egyaránt.
- Elengedhetetlen a forrásközpontok európai hálózatának felállítása. Ily módon centralizálni lehetne a forrásokat, gyakorlatokat és a tapasztalatokat. Ezen belül a regionális forrásközpontok hálózatának megerősítése lehet az első lépés, ahol az ágazati vállalatok kritikus koncentráltósága megvalósítható.

Kereskedelempolitika

A kereskedelempolitika kérdését tárgyalva leszögezték, hogy harmadik fél felé nyílt kereskedelempolitikát kell folytatni. Alapvető cél a tarifális és nem tarifális korlátok felszámolása. Nagyon fontos a kétoldalú korlátok kiegyenlítése minden ázsiai országgal.

Nagy eredmény, hogy sikerült aláírni egy egyezményt: a fenntartható fejlődés nagy fejezete egybevág a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) elveivel. Ez közvetlen részvételre bírja az adott ország szakszervezetét és garantálható a felügyeleti rendszer.

Indiával jelenleg folynak a textilipart érintő tárgyalások. Elsődleges cél lenne a piac megnyitása az Európai Unió országai előtt. Az európai uniós partnerek szeretnék, ha intézményes elkötelezettségre kerülne sor.

Fogyasztóvédelem

A fogyasztók védelme és a tudatos fogyasztói társadalom megerősítése érdekében: címkézés tekintetében országonként élnek külön szabályozások, amelyeknek alapvető célja, hogy világos és tiszta információt adjanak a fogyasztóknak. Az ülésen résztvevő magyar szo-

ciális partnerek tájékoztatást adtak arról, hogy országon belül a fogyasztóvédelemről szóló törvény, a textil- és nyersanyag-összetételének megadásáról szóló rendelet, a textiltermékek forgalomba hozatalának egyes követelményeiről szóló rendelet, a használati-kezelési útmutatóról és a minőség tanúsításáról szóló rendelet hogyan írja elő azt, hogy a ruhadarabokba bevarrt illetve a rájuk erősített függőcímkén, valamint a csomagoláson milyen információt kell elhelyezni.

Kína

2009. április 24-én a kínai államtanács kibocsátotta azt a tervét, amely a textilipar revitalizációjáról szól. Ugyanezen a napon a kínai ipari és információ technológiai minisztérium kiadta a technológiával kapcsolatos beruházási kézikönyvét, amely többek között a textilipar átalakításáról is szól.

Mindkét okmánycsomag politikailag kétpilléres dokumentációja a kínai textiliparnak, amely a versenyképesség elősegítését, az ipar szerkezetátalakítását célozza – mindezt a jelenlegi krízishelyzetben.

A revitalizációs terv értelmében növelni és kiterjeszteni kell mind a nemzetközi, mind pedig a hazai keresletet. A kulcsvállalkozásokat segíteni kell, hajtóerőt kell adni a kis- és közepes méretű vállalkozások konszolidációjának, támogatni kell az innovációt és eliminálni kell az elavult, idejétmúlt kapacitásokat, a piaci mechanizmusok integrációját és támogatni kell a kormányzati politika integrációját. A terv alapvetően azt célozza, hogy 2011-re állandósuljon a textiliparban az évi 10 %-os növekedés, a textilipari export pedig évente 8 %-kal növekedjék. Technológiai támogatásokat kell adni az iparnak annak érdekében, hogy magas műszaki színvonalú termékekkel javítsák az iparosodást. Azt tervezik, hogy 2011-re termelékenységük minden évben elérje a 10 %-os növekedési ütemet.

Az Euromed konferencia előkészítése

Az Euromed program alapvető célkitűzése annak feltérképezése az adott országokban, hogy milyen a szociális párbeszéd intézményrendszere. Ahol ilyen nem létezik, vagy igen kezdetleges állapotban van, ott a dialógus beindítására van szükség. Többek között felkérték a német, belga, litván, angol és a magyar szociális partnereket, hogy tartsanak tájékoztatást illetve előadást – konkrét példákat bemutatva – az országukban működő szociális párbeszéd intézményrendszerének működéséről.

A tisztítóipar helyzete

Ebben a témakörben 2009. szeptember 14–15-én tartottak konferenciát Párizsban, amelyen a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság képviselőjében a tex-

tiltisztító ipar vezető szakemberei, Király Valéria és dr. Deme Tibor vett részt.

Az első napon az európai régió legfontosabb ipari mosodáiról szóló jelentést vitatták meg részletesen, értelmezve a trendeket és a közelmúlt folyamatait. Ebből megállapítható volt, hogy szinte minden cégnél jelentősen csökkent a forgalom (idegenforgalom, kórházak), aminek részleges elbocsátások, üzembezárások voltak a következményei. Ez természetesen ellenérzést váltott ki a jelenlévő szakszervezeti képviselőkben.

A mosodai szektor szereplőinek elemzése:

- nagymosodák – az Európai Unióban hanyatló helyzetben vannak;
- franchise tisztítók – mosás, vegytisztítás;
- bértexília – vezető, ill. dinamikus fejlődés.

E három szakma kliensei:

- egészségügyi intézmények (kórházak, öregek otthonai),
- szállodaipar, turizmus,
- éttermek (síktexília és munkaruha),
- ipari üzemek (munkaruha) – 5 milliárd € forgalmat bonyolító szakmai piac. A legfontosabbak: autóipar, élelmiszeripar, egyenruhák, építőipar,
- önkormányzatok és egyéb adminisztrációs területek.

A legnagyobb a német piac (1,8 millió €), Nagy-Britannia, Franciaország, Hollandia, Olaszország, Svájc, Spanyolország, Belgium, Portugália, Luxemburg. A piac érettségi szintjét az ország ipari, kereskedelmi, gazdasági szintje, hagyományok stb. határozzák meg. Hollandia a legszervezettebb.

A vitában a következő tisztítóipari cégek, nemzetközi vállalatcsoportok gazdasági paramétereit, tendenciáit elemezték: Elis, Haniel (HTS-CWS and Boco), Davis (Sunlight and Berendsen), Johnson, Rentokil Initial, RLD, Bardusch, Mewa, Malysse Vanguard, Anett.

Az ülésen részletesen bemutatták az EU 2009/38/EK irányelvét az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról, vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról, amely 2009. május 6-án került kihirdetésre. Ennek szellemében a több országban is legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások mindenütt Európai Üzemi Tanácsot kell alapítani. A cégek többsége sajnos nem mutat túl nagy együttműködési készséget a partner szakszervezetekkel. Ahol már működik ilyen tanács, ott is problémák vannak az információkkal, mert a vezetőség szinte minden lényeges információ kiadását megtagadja az üzemi-vállalati titokra való hivatkozással.

A konferencia második napján a résztvevő országok bemutatkozásakor a magyar delegációnknak is lehetősége volt bemutatkozásra.

LK